

INFORME TÈCNIC DE PROPOSTA DE COMPRA DE PATRIMONI D'UN QUADERN D'APEL·LES MESTRES

1. INTRODUCCIÓ

Enguany es compleix el 170 aniversari del naixement del polifacètic i prolífer artista (dibuixant, escriptor, músic i jardiner) barceloní Apel·les Mestres (1854-1936) qui va deixar una important empremta en la història de la ciutat de Barcelona.

Apel·les Mestres, amic del fundador i director de l'AHCB, Agustí Duran i Sanpere, va fer donació de bona part del seu fons a l'Arxiu Històric de la Ciutat entre els anys 1930 i 1935. A la mort de l'artista, els seus marmessors, Agustí Duran i Sanpere i Joaquim Renart van ser els encarregats de la disposició del seu llegat, qui ja havia manifestat el seu interès en la conservació dels seus fons a l'AHCB i altres institucions municipals. La cessió del llegat de l'artista va tenir lloc durant la postguerra, entre les anys 1940 i 1941, quan es van repartir els objectes que havien quedat a casa seva; bona part d'ells relacionats amb la vida íntima. Entre aquests objectes, l'AHCB va acollir els quaderns que conformen l'anomenat Llibre d'Expansions, continuació natural del seu Llibre Vert (1874-1894) format per cinc volums i que també conserva l'AHCB.

El Llibre d'Expansions està format per dinou volums conservats a l'AHCB, tret del volum VII que ara la Galeria Gothsland ofereix en venda a l'AHCB. El volum VII, conté vuitanta (80) fulls amb dibuixos, de dates compreses entre 16 de febrer del 1902 i 14 de gener del 1905 (més una portada també dibuixada, amb data de 4 de maig del 1905), amb representacions diverses de la vida quotidiana de l'artista (retrats d'amics i familiars, inclosa la seva esposa, Laura Radenez; aspectes de la seva casa i el seu jardí; animals i plantes; ninots humorístics...) fets a llapis o a tinta, la majoria acolorits amb aquarel·la. El quadern no només és notable per la qualitat dels dibuixos i pel valor documental de les persones o situacions retratades que pertanyen al cercle de l'artista, i perquè reflecteixen la vida quotidiana de la Barcelona del seu temps i retraten l'encant de les petites coses, com plantes, animals, objectes o racons domèstics, esdevenint una mostra dels seus dots d'observació, sovint amb un original sentit de l'humor, sinó també perquè es tracta de l'únic quadern que falta per tal de completar en la seva totalitat la sèrie de Llibre d'Expansions, de la qual l'Arxiu posseeix els divuit volums restants (I-VI i VIII-XIX), que cobreixen un arc cronològic de quaranta-cinc anys, entre 1885 i 1929. Tal com explica el mateix artista en un full afegit a l'inici del primer volum, es tracta d'un recull íntim de dibuixos que dedica a la seva esposa Laura a partir del seu casament i que continua fent fins i tot després de la mort d'ella, el 1920. L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona és el centre de referència sobre aquest artista, gràcies a la donació que va fer amb vida i, posteriorment, els seus hereus, però també per altres documents que va col·leccionar i que també inclou el fons de plànols del seu pare, l'arquitecte Josep Oriol Mestres.

L'objectiu d'aquest informe és proposar l'adquisició com a inversió en patrimoni de 2024 per part de l'Institut de Cultura de Barcelona del Llibre d'Expansions volum número VII d'Apel·les Mestres per completar la col·lecció que ja es té a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

2. VALORACIÓ DE L'INTERÈS PER A L'ARXIU I PREU DE MERCAT

El Sr. Gabriel Pinós Guirao, ofereix a l'AHCB la venda del Llibre d'Expansions, Volum VII d'Apel·les Mestres que, actualment, és de la seva propietat.

Per les recerques que hem pogut fer, sabem que la dispersió del llegat de l'artista en la seva mort va provocar que aquest volum del Llibre d'Expansions el rebessin les seves minyones i usufructuàries de la planta baixa de la casa de Mestres del Passatge Permanyer de l'artista, Maria Sales i la seva neboda Càndida Facerieas, qui a la mort de la seva dona van conformar la seva principal família.

Passats els anys, el Sr. Pinós l'ha pogut localitzar i comprar i ara ofereix el bé a l'Arxiu qui manifesta el seu interès pel que ja s'ha informat al final de la introducció d'aquest informe.

Inicialment, l'oferta era de 48.000€, però vist el preu de mercat de l'obra d'Apel·les Mestres i donades les circumstàncies que és l'únic Llibre d'Expansions que manca a l'Arxiu, s'ha pogut negociar un preu de compra de 24.000€.

3. CONCLUSIONS

Atesos els motius exposats, es recomana la compra del quadern d'Apel·les Mestres de la Galeria Gothsland, de gran importància per a la col·lecció de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, per un import total de licitació de 24.000,00 euros (IVA inclòs), esperant l'acceptació de la proposta per part de l'Institut de Cultura de Barcelona.